

Sygn. akt V KK 263/22

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 czerwca 2022 r.
sprawy **P. N.**
skazanego z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i.in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 14 grudnia 2021 r., sygn. akt IV Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w M.
z dnia 2 lipca 2020 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3. zasądzić od skazanego na rzecz oskarżycielki posiłkowej B. Ł.
kwotę 300 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego
za sporządzenie odpowiedzi na kasację.**

UZASADNIENIE

P. N. został skazany:

- na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w dniu 15 kwietnia 2019 r. w K.
, rzucił szklanym wazonem w kierunku B. Ł., powodując u niej obrażenia ciała w
postaci stłuczenia z raną okolicy czołowej lewej oraz stłuczenia wargi, które to
obrażenia naruszyły czynności narządów ciała pokrzywdzonej na okres
nieprzekraczający siedmiu dni, tj. czyn z art. 157 § 2 k.k.,

II. na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w dniu 15 kwietnia 2019 r. w B., dokonał zniszczenia mienia poprzez rozlanie łatwopalnej substancji i podpalenie budynku jednorodzinnego, powodując jego całkowite spalenie, co spowodowało stratę w wysokości 330.510 zł na szkodę B. Ł., tj. czyn z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

W miejsce orzeczonych w pkt 1 i 2 jednostkowych kar pozbawienia wolności Sąd wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na jej poczet zaliczając okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 28.07.2019 r. godz. 12.30 do dnia 10.03.2020 r. godz. 9.55.

Obrońca oskarżonego, pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej oraz prokurator wniesli apelacje od wyroku Sądu I instancji.

Obrońca P. N. zaskarżył ów wyrok w całości, zarzucając mu:

- naruszenie przepisów postępowania, a w szczególności art. 201 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. i art. 7 k.p.k.,
- błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia,
- niewspółmierność kary pozbawienia wolności.

Wniósł przy tym o uniewinnienie oskarżonego od czynu z art. 157 § 2 k.k. oraz wymierzenie łagodniejszej kary za czyn z art. 288 § 1 k.k., a ponadto o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości na okoliczność wartości nieruchomości oraz jej wartości odtworzeniowej.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego w zakresie rozstrzygnięcia o karze, zarzucając mu:

- naruszenie przepisu art. 39 pkt 2b k.k. w zw. z art. 41 a § 1 k.k. poprzez nienałożenie na oskarżonego zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość do 100 m oraz zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną w sposób bezpośredni, za pośrednictwem poczty i mediów, mimo istnienia ku temu podstaw;
- naruszenie przepisów art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 k.k., poprzez zastosowanie zasady pełnej absorpcji, mimo rzeczywistego braku ku temu podstaw.

Podnosząc powyższe, wniósł o zmianę wyroku przez:

- nałożenie na oskarżonego zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość do 100 m oraz zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną w sposób bezpośredni, za pośrednictwem poczty i mediów na okres 2 lat;
- uchylenie rozstrzygnięcia o karze łącznej (pkt 3 wyroku) i wymierzenie oskarżonemu kary łącznej przy zastosowaniu zasady asperacji.

Prokurator zaskarżył wyrok Sądu I instancji na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o karze. Wyrokowi temu zarzucił niesłuszne niezastosowanie wobec P. N. środków karnych określonych w art. 41a § 1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 2b k.k. w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną B. Ł. w sposób bezpośredni, za pośrednictwem telefonu i innych środków łączności oraz zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 100 metrów.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego P. N. na podstawie art. 41a § 1 i 4 k.k. w zw. z art. 39 pkt 2b k.k. środków karnych w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną B. Ł. w sposób bezpośredni, za pośrednictwem telefonu i innych środków łączności oraz zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 100 metrów na okres 2 lat i utrzymanie wyroku w mocy w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy w B., wyrokiem z dnia 14 grudnia 2021 r., sygn. akt IV Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a. za popełnienie przestępstwa przypisanego w punkcie 1 wyroku, na podstawie art. 41a § 1 i § 4 k.k., orzekł wobec oskarżonego P. N. na okres 2 lat, zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej B. Ł. na odległość mniejszą niż 100 metrów oraz zakaz kontaktowania się z nią w sposób bezpośredni oraz za pośrednictwem poczty i mediów;
- b. początkową datę okresu zaliczonego na poczet orzeczonej kary ustalił na dzień 29 kwietnia 2019 roku, godz. 12.30.

W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Obrońca skazanego wniosła kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

- a) rażącą obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 288 § 1 k.k. w związku z art. 294 § 1 k.k., poprzez uznanie przez Sąd, że oskarżony dopuścił się zniszczenia cudzej rzeczy o znacznej

wartości, podczas gdy zniszczona przez oskarżonego rzecz była cudza tylko w połowie, a co za tym idzie, błędne uznanie, że szkoda spowodowana przez oskarżonego przekroczyła kwotę 200.000,00 zł i tym samym zastosowanie przez Sąd błędnej kwalifikacji prawnej czynu,

b) rażącą obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 46 § 1 k.k., poprzez uznanie, że oskarżony ma naprawić szkodę na rzecz pokrzywdzonej w wysokości 100% ustalonej wartości zniszczonego domu, podczas gdy orzeczenie obowiązku naprawienia szkody winno odbywać się przy zastosowaniu przepisów prawa cywilnego, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca, a Sąd bezpodstawnie uznał, że zniszczone mienie należało w całości do pokrzywdzonej oraz że rzeczywiście poniosła ona szkodę w zasądzonej wysokości;

c) naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 433 § 2 w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na nieprawidłowym zastosowaniu art. 7 k.p.k., a co za tym idzie błędną i dowolną a nie swobodną ocenę dowodów w postaci oceny opinii biegłego K. D., uznając ją za w pełni wiarygodną, zasadną, profesjonalną, nie wykazującą sprzeczności, podczas gdy opinia biegłego zawierała liczne nieprawidłowości, sprzeczności, nie spełniała wymogów formalnych opinii, a jednocześnie została sporządzona z naruszeniem obowiązku powiadomienia stron i umożliwienia każdej ze stron uczestnictwa w oględzinach, co finalnie spowodowało, że skazany został pozbawiany możliwości wypowiedzenia się w trakcie oględzin;

d) rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku przez naruszenie art. 433 § 2 w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na niepełnym rozważeniu zarzutów apelacji dotyczących obrazy art. 288 § 1 k.k.;

e) rażącą obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, w zakresie dotyczącym wymiaru kary pozbawienia wolności przez orzeczenie rażąco niewspółmiernej kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy, w szczególności poprzez nieuwzględnienie w należyty sposób okoliczności zmniejszających stopień winy oraz łagodzących odpowiedzialność karną, co w konsekwencji doprowadziło do orzeczenia rażąco surowej kary, która nie spełnia dyrektyw wymiaru kary określonych w przepisie art. 53 k.k. i niewzięcia

przez Sąd pod uwagę, że oskarżony jest osobą starszą i schorowaną i pozbawienie wolności może narazić go na utratę zdrowia, a ponad to przez całe postępowanie nie wykazywał zachowań mogących świadczyć o konieczności zastosowania wobec niego izolacji;

f) nieuwzględnienie w należyty sposób okoliczności zmniejszających stopień winy poprzez nieprzyjęcie, że P. N. poczynił znaczące nakłady na nieruchomości, co spowodowało, że uznano szkodę kwalifikowaną jako mienie znacznej wartości;

g) „sprzeczność w uzasadnieniu wyroku, gdyż Sąd Rejonowy dopuścił się w uzasadnieniu wewnętrznej sprzeczności, poprzez uznanie faktu jednocześnie za udowodniony i nieudowodniony, a który to miał znaczenie dla skazanego P. N., ponieważ na podstawie tego faktu P. N. został uznany za winnego i została wobec niego orzeczona kara 3 miesięcy pozbawienia wolności”;

h) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść (art. 438 ust. 3 k.p.k.), polegający na przyjęciu przez Sąd I instancji, iż oskarżony w dniu 15 kwietnia 2019 r. rzucił szklanym wazonem w kierunku B. Ł., powodując u niej obrażenia ciała, co w konsekwencji doprowadziło do uznania oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa penalizowanego w art. 157 § 2 k.k. podczas gdy był to ewidentny wypadek;

i) błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia polegający na braku rozważenia przez Sąd, dlaczego występuje różnica w kwocie 666 000 zł pomiędzy przychodami a wydatkami B. Ł., oraz czy B. Ł. posiadała środki na wybudowanie domu samodzielnie, przy jednoczesnym braku rozważenia czy P. N. nie współfinansował swoimi pieniędzmi domu w B.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżąca wniosła o:

- o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie
- uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec P. N. warunkowego zawieszenia wykonywania orzeczonej wobec niego kary oraz obniżenie o połowę zasądzonej kwoty obowiązku naprawienia szkody, ewentualnie
- o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania.

W pisemnych odpowiedziach na złożoną przez obrońcę kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w M. i pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej wniesli o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej. Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej wniósł ponadto o zasądzenie na rzecz oskarżycielki posiłkowej B. Ł. kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, stąd jej rozpoznanie i oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Podniesione w niej zarzuty nie zasługują na uwzględnienie, a część z nich jest niedopuszczalna albo nie ma charakteru kasacyjnego.

Przed wszystkim obrońca zdaje się nie pamiętać, że kasacja to nadzwyczajny środek zaskarżenia wyroku Sądu odwoławczego, a nie kolejny środek odwoławczy od orzeczenia Sądu I instancji. Zarzuty podniesione pod adresem orzeczenia sądu pierwszej instancji podlegają rozważeniu przez Sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. Ponieważ zarzuty kasacyjne wymienione w punktach g i h – zarówno w podstawie prawnej jak i w ich słownym omówieniu – nie zawierają żadnego odniesienia do postępowania apelacyjnego, uznać należało je za niedopuszczalne na tym etapie postępowania.

Zarzuty wymienione punktach a i b również nie odnoszą się do wyroku Sądu odwoławczego, gdyż ten nie stosował przepisów prawa materialnego, które, zdaniem Autorki kasacji, miał naruszyć. W zakresie ustalenia własności nieruchomości i związanej z tym kwestii wysokości odszkodowania za całość zniszczeń dokonanych przez skazanego, Sąd Okręgowy podtrzymał w pełni ustalenia faktyczne, poczynione przez Sąd I instancji. Należy w tym miejscu przypomnieć, że ustalenie osoby właściciela podpalonego przez P. N. domu nastąpiło poprzez odwołanie do dokumentów – aktu notarialnego i zapisu w księgach wieczystych, a prawdziwości tych dowodów nikt nie kwestionował.

W postępowaniu apelacyjnym przeprowadzono jeden dowód – z uzupełniającej opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego K. D.. Dokonaną przez Sąd odwoławczy ocenę tego dowodu skarżący uznał za błędną i dowolną, nie precyzując jednak, jakie dostrzegł w tej opinii nieprawidłowości i sprzeczności, co

czyni przedmiotowy zarzut (z pkt c) gołosłownym. Warto zaznaczyć, że zarzuty co do pierwotnej opinii biegłego oskarżony formułował już w postępowaniu apelacyjnym i, jako bezpodstawne, nie zostały one uwzględnione przez Sąd odwoławczy.

Autorka kasacji zarzuciła w punkcie d nierzetelne rozpoznanie przez Sąd II instancji zarzutów apelacji obrońcy dotyczących obrazu art. 288 § 1 k.k. Takiego zarzutu jednak apelacja obrońcy w ogóle nie zawierała, stąd powyższy zarzut kasacji trzeba uznać za bezprzedmiotowy.

Sąd Najwyższy nie podziela też stanowiska skarżącego, że przy wymiarze kary doszło do rażącego naruszenia prawa materialnego art. 53 k.k., co w rezultacie doprowadziło do wymierzenia rażąco surowej sankcji za czyn z art. 288 § 1 k.k. (zarzut z pkt e). Treść tego zarzutu i jego rozwinięcie w uzasadnieniu kasacji wskazuje, że skarżąca pod pozorem naruszenia prawa materialnego podnosi niedopuszczany w postępowaniu kasacyjnym zarzut niewspółmierności kary.

W zarzutach ujętych w punktach f oraz i Autorka kasacji wprost atakuje ustalenia faktyczne, dotyczące nakładów poczynionych przez skazanego na zakup, budowę i utrzymanie podpalonej przez niego później nieruchomości, po raz kolejny abstrahując od treści przepisów dotyczących kasacji. Tymczasem art. 523 § 1 k.p.k. wyklucza możliwość formułowania w kasacji zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych. Trzeba jednocześnie zauważyć, że zarzut dotyczący wysokości poczynionych przez P. N. nakładów na nieruchomość należącą do B. Ł. i wpływu tego faktu na wysokość należnego jej odszkodowania nie został postawiony w apelacji, wobec czego, co zresztą wynika wprost z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd odwoławczy nie mógł dokonać korekty orzeczenia Sądu I instancji w tym zakresie (por. uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego str. 8). Przy czym wbrew twierdzeniom Autorki kasacji ewentualne nakłady skazanego na nieruchomość nie miały wpływu na kwalifikację zniszczonego domu jako mienia znacznej wartości. Te hipotetyczne nakłady mają wyłącznie znaczenie dla rozliczenia finansowego między skazanym a pokrzywdzoną. Bez wpływu na sytuację skazanego są też fakty dotyczące sytuacji ekonomicznej B. Ł. i źródeł, z których sfinansowała zakup i budowę domu, skoro Sąd ustalił, że skazany nie partycypował w tych kosztach.

Podniesione w kasacji zarzuty w istocie stanowią zawoalowaną próbę uczynienia z postępowania kasacyjnego trzeciej instancji służącej merytorycznej kontroli orzeczenia. Nie jest jednak rolą Sądu Najwyższego czynienie własnych ustaleń faktycznych w przekazywanych mu do rozpoznania sprawach, do czego najwyraźniej dąży skarżąca w taki, a nie inny sposób formułując złożony przez siebie nadzwyczajny środek zaskarżenia. Pamiętać należy, a zwłaszcza na uwadze winien mieć to profesjonalny pełnomocnik będący adwokatem, że celem postępowania kasacyjnego nie jest ani powielająca kontrolę apelacyjną ocena rozumowania sądu *meriti*, ani kontrola przeprowadzonych w sprawie ustaleń faktycznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2021 r., II KK 509/21).

Z uwagi na powyższe, należało oddalić kasację jako bezzasadną w stopniu oczywistym, na podstawie art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. obciążając skazanego kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym. Wysokość kwoty przyznanej oskarżycielce posiłkowej tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, w związku ze sporządzeniem przez jej pełnomocnika pisemnej odpowiedzi na kasację, została ustalona na podstawie § 12 ust. 1 w zw. z § 11 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.